

KÉPZÉSI TÁJÉKOZTATÓ

Közlésformák a magyar nyelv- és irodalomórán

Alapítási engedély száma: 23/123/2015

A képzés időpontja és helyszíne:

„A” csoport

2015. szeptember 18-19. (Szeged, Egyetem utca 2., fsz. Vajda György Mihály terem)

2015. október 2-3. (Szeged, Egyetem utca 2., II. em. Mészöly Gedeon terem)

„B” csoport

2015. szeptember 18-19. (Szeged, Egyetem utca 2., Sík Sándor terem)

2015. október 2-3. (Szeged, Egyetem utca 2., II. em. Sík Sándor terem)

A továbbképzés szervezője: SZTE Tanárképző Központ, 6720 Szeged, Dugonics tér 13.

A továbbképzés célja:

A képzés közvetlen célja az órai közlésformák tárházának bővítése. Az egyes formákra jellemző lehetőségek és korlátok árnyalása azért szükséges, hogy mind a tanár, mind a diákok körütekintőbben választhassák meg, és hatékonyabban használhassák a verbális és audiovizuális megnyilatkozás egyes változatait mind szóbeli, mind írásos formában. Az esszétől vagy előadástól a vitázó hozzászóláson vagy kritikai kommentáron át a gesztusokkal, vizuális vagy hangzó anyaggal gazdagított prezentációig érintett szövegfajták sajátosságaival kívánunk foglalkozni.

Az elméleti ismereteket bővítő, de alapvetően gyakorlati orientáltságú program közvetett célja olyan tanári kompetenciák és készségek fejlesztése, melyek segítségével az irodalom- és nyelvtanórák adott témaköreit hatékonyan ki lehet aknázni az órák formájának, gyakorlati megvalósulásának frissítésére, s ezzel a diákok érdeklődésének és aktivitásának fokozására.

A képzés hatásaként azt várjuk, hogy a résztvevő tanárok olyan interpretatív és kommunikatív fogásokat sajátítanak el, melyek magából a tananyagból bonthatók ki, ilyenformán a tanulóknak mind elméleti, mind gyakorlati szinten átadhatók.

A pedagógusok képzésen megszerzett tudása lehetővé teszi a tanulók személyiségének fejlesztését oly módon, hogy érzékenyebbé teszi őket a demokratikus értékek iránt. A konfliktuskezelés olyan formái felé tereli a tanulókat, melyek a vitahelyzet alapos megismerésén, a vitázó felek irányában tanúsított empátián és a helyzetre szabott adekvát közlésformán alapulnak.

A továbbképzés tartalmának rövid ismertetése:

A képzés a verbális és audiovizuális hatáskeltésnek, argumentációnak, meggyőzésnek a különböző formáit kívánja tudatosítani és készség szintjén elsajátíttatni. A szövegalkotás során a szóbeli előadás műfajaira esik a hangsúly (hozzászólás, felszólalás, előadás, prezentáció, vita), oly módon, hogy ezekbe beépüljenek vizuális és auditív elemek, kihasználva az online digitális archívumok nyújtotta lehetőségeket. Fontos mozzanat a verbális és vizuális befolyásolás tartalmi keretének, stratégiáinak és eszközeinek bemutatása különféle szövegfajták elemzése révén. Az elsődleges cél nemcsak a befolyásolás hatásmechanizmusainak elméleti megközelítése, hanem a gyakorlati tevékenységek során annak a képességnek a kialakítása, hogy a tanár a képzés során megszerzett tudásával a tanulók ilyen irányú kompetenciáit képes legyen fejleszteni (pl. a meggyőző érvelés grammatikai és képi eszközeinek felismerése, a manipulációra alkalmas nyelvi eszközök azonosítása). Alapkövetelmény a rendszeres (min. 90%-os) megjelenés és az aktív közreműködés a tanulási folyamatban. A képzés végén a résztvevők portfóliót készítenek, mely a megadott kritériumok alapján kerül értékelésre.

A képzés szükségességét abban látjuk, hogy az érvelő vitára meg kell tanítani a diákokat, melynek alapfeltétele a vitapartner iránti tolerancia, a másféle véleményekre való nyitottság, valamint az eltérő szemlélet- és viselkedésmódok, illetve a történetileg és kulturálisan változó szokások terén megfigyelhető sokféleség elfogadása. A képzés mind a tanár, mind a tanuló tekintetében erősíteni kívánja az önreflexióra és önkorrekcióra való hajlandóságot. Ezzel igyekszünk felkelteni és fenntartani a folyamatos önképzés és az élethosszig tartó tanulás iránti igényt.

Mivel egymástól gyakran elszigetelten tárgyalt szövegek és tudományágak összefüggéseinek kibontására és tantermi gyakorlatba való átültetésére kerül sor, a képzés integratív jellegűnek mondható. Igyekszik teret adni az elemző megismerésnek éppúgy, mint az önálló alkotásnak. A résztvevőket a figyelem felkeltésére és fenntartására bevethető hagyományos és modern technikák tudatos használatára ösztönzi. A tanárt a tanulókkal való érzékeny kapcsolattartáson túl a szülőkkel és kollégákkal való eredményes kommunikációban, a diákot pedig a kortársi közösségen belüli érvényesülésben is segíti.

A képzés alapvetően tréning jellegű. A Magyar nyelv és irodalom kerettanterv 5–12. osztályos tananyagára támaszkodva olyan gyakorlati fejlesztést kínál, amelyet a tananyag átadása során a pedagógusok hasznosíthatnak, emellett a szövegértési és -alkotási ismeretek tanításakor is felhasználhatnak. A képzés 30 órából áll, ebből 9 óra elméleti, 21 óra gyakorlati foglalkozás, melyek az alábbi 5 tantárgyba tagolódnak:

- Általános tájékoztató (1 óra)
- A szónoklás alapjai: verbális és audiovizuális retorika (5 óra)
- Szövegelemzés és szövegalkotás (7 óra)
- Befolyásolás adatközlő és magyarázó szövegfajtákban (7 óra)
- Explicit és implicit információ-feldolgozás a szövegértés során (6 óra)
- Összegzés, támogató gyakorlatok a portfóliók elkészítéséhez (4 óra)

A továbbképzés végére teljesítendő követelmények:

- Ismerje és tudja alkalmazni a szónoki hagyomány alapfogalmait és szempontrendszerét.
- Legyen képes köznap (főként iskolai) témákkal vagy a szaktárggyal kapcsolatban meggyőző beszédű megformálásra pro és kontra.
- Legyen képes pontosan felmérni a szituációt, a műfajt és a közönséget, megszerkeszteni a gondolatmenetet, megválasztani a megfelelő stílust és médiumot.
- Tudjon méríteni a meggyőzés forrásaiból (érvek, jellem, érzelmek), és felelősen választani ezek közül vagy kombinálni ezeket.
- Legyen képes retorikai szempontból elemző és kritikus értelmezést adni bármely megnyilatkozásról, értelmezni a metakommunikáció elemeit, valamint explikálni az implicit, figurális és tropikus jelentésszinteket.
- Legyen képes feltárni és diákjaiban tudatosítani a verbális vagy audiovizuális nyelv ideológiai mechanizmusait vagy manipulatív eljárásait.

Az ismeretek számonkérésének módja, a tanúsítvány kiadása:

Feladat: 3 egységből álló portfólió készítése. A portfólióban a dokumentumokkal és az azokhoz csatolt reflexióval a résztvevőnek igazolnia kell, hogy képes a képzésen elsajátított ismereteket, készségeket a gyakorlatban alkalmazni.

A beküldés határideje: a tanfolyam zárását követő 14. nap (beküldés emailben Zs. Sejtes Györgyinek, sejtes@gmail.com).

A portfólió részei:

1. Óraterv (magyar nyelv/irodalom) a képzésen elsajátított tananyagtartalom gyakorlati alkalmazásának bizonyítására
2. Az óraterv melléklete: a megvalósítás dokumentuma(i) (pl. ppt, handout, feladatlap stb.)
3. Önreflexió a megtartott órához

Értékelési szempontok:

Kritériumok	Kitűnő (3 pont)	Jó (2 pont)	Nem kielégítő (1 pont)
Világosság	Egyértelműen látható, hogy a résztvevő a képzés irodalmi és nyelvészeti tananyagtartalmát megértette.	A résztvevő a képzés irodalmi és nyelvészeti tananyagtartalmát csak részben értette meg.	A résztvevő a képzés irodalmi és nyelvészeti tananyagtartalmát nem értette meg.

Gondolati mélység	A résztvevő képes az elsajátított szaktárgyi tudást a gyakorlatban alkalmazni. Gondolkodása, érvelése a megszerzett tudást tükrözi.	A résztvevő részben képes az elsajátított szaktárgyi tudást a gyakorlatban alkalmazni. Gondolkodásában, érvelésében csak részben jelennek meg a megszerzett tudás elemei.	A gyakorlati alkalmazás során nem követhető nyomon az elsajátított tananyag tartalom. Gondolkodásában, érvelésében nem jelennek meg a megszerzett tudás elemei.
Koherencia	A cél és a téma mindvégig világosan a középpontban van, evidens. Minden rész az egészet szolgálja, nincsenek felesleges részek.	A célt megjelölte a szerző, a téma világos, de vannak felesleges, nem a portfólióba illő részek.	A cél nem világos, a téma vagy nem derül ki, vagy túl széles, az egyes anyagok nem állnak össze egységgé.
Változatosság	A szerző a tevékenységekhez a módszerek és eszközök széles skáláját alkalmazta.	A szerző a tevékenységekhez megfelelő módszereket és eszközöket alkalmazott.	A szerző kevés tevékenységet jelölt meg. A módszerek egysíkúak, az eszközhasználat nem indokolt.
Forma	Rendezett, jól szerkesztett, megfelel a formai követelményeknek, nincsenek helyesírási és gépelési hibák.	Nagyjából rendezett, vannak benne gépelési, helyesírási hibák, a formátum kissé zavaros.	A munka rendezetlen, a gépelési, helyesírási hibák zavarják a megértést, a formátum zavaros.

Értékelés:

15-8 pont: megfelelt

8 pont alatt: nem felelt meg

Terjedelem: maximum 25 ezer leütés

Betűtípus és nagyság: Times New Roman CE 12

Margók: fenti, lenti, bal és jobb egyaránt 2,5 cm

A portfóliót a beküldési határidőt követően 14 napon belül értékeljük, és az értékelésről emailben küldünk visszajelzést. A tanúsítvány kiadására postai úton kerül sor.